

Mùi c a T t đ  v 

Tác Giả: Ngọc Lan/Ng  i Vi t
Thứ Sáu, 05 Tháng 2 Năm 2010 19:31

  N i đ n T t, người ta hay n i chuy n  n  n u ng v  chuy n đ  ch a hái l c

Nh n qua ng  l i, n m th ng c  v n v t tr i tu t qua đ i t  l c n o ch ng hay. Ch  đ n khi nghe kh  nh  th c s  tr n v , tr i chi u mau s  m i, v  c y trong vườn r ng g n tr i l , nh ng n  đ o h ng h ng nh  l n, m i hay m t c i T t n a đ ng đ n r t g n.

M t em b  g i đ  xem Đ n Hành T t 2009 tr n đ ng Bolsa, Westminster. (H nh: Ng c Lan/Ng  i Vi t)

  N i đ n T t, người ta hay n i chuy n  n  n u ng v  chuy n đ  ch a hái l c. T i may m n khi c  đ c nh ng k  ni m đ ng nh  v  c  hai đ u n y.

1. T t theo truy n th ng t  ti n ph t xuất t  l c nào t i không nh  r .

Mùi c̣ a Ṭ t đã ṿ

Tác Giả: Ng̣ c Lan/Ng̣ i Vị t

Thứ Sáu, 05 Tháng 2 Năm 2010 19:31

Riêng tôi, đầu ṭ năm 8, 9 tụ i, tôi ḅ t đ̣ u tḥ c ṣ bị t Ṭ t là ṃ t đ̣ p đ̣ c bị t, khác ḥ n ngày tḥ ng. Ṭ t là đ̣ p tôi có đ̣ c ḅ qụ n áo ṃ i, là lúc tôi đ̣ c lì xì, đ̣ c ăn ngon ḥ n ngày tḥ ng, và ḥ n ḥ t, tôi có tḥ mua đ̣ c món ăn mình thích ḅ ng tị n lì xì.

Tôi ḅ c chân vào tṛ ng ḥ c vào nḥ ng năm kḥ n khó nḥ t sau 1975. ̣ tụ i ḥ c trò tị u ḥ c, tôi đã quen thụ c ṿ i nḥ ng tô c̣ m ṇ u ṭ lọ i g̣ o mà khi ḅ vô ṇ c vo thì ṃ t và nḥ ng ḥ t ḅ sâu đ̣ c ṛ ng phía trong ṇ i ḷ nh trên ṛ . Mà đầu cḥ có đ̣ c ăn c̣ m tṛ n nḥ ṿ y. Tṛ n vào tḥ g̣ o khó nụ t đó còn có lọ i “bo bo” c̣ ng ng̣ c và nḥ ng ṣ i mì, lát khoai ngai ngái nḥ ng mùi khó ng̣ i. Ṿ t ṿ , bon chen cùng cụ c ṣ ng, ba má tôi cũng c̣ g̣ ng đ̣ có thêm trong nḥ ng tô c̣ m đ̣ n đó vài c̣ ng rau xào hay ṃ t lát tṛ ng ṃ ng tanh đ̣ c chiên ṭ 2 cái ḥ t ṿ t đánh lên ṛ i chia đ̣ u cho 6, 7 đ̣ a con đang ḥ i tranh ăn, háu đói.

Khi đó, nḥ ng đ̣ a tṛ nhà nghèo nḥ tôi, nhìn cái gì cũng thèm, cái gì cũng thích, cái gì cũng ̣ c ao. Nḥ ng hàng xôi, hàng chè, hàng cháo, bánh đúc, bánh canh, bánh mì... ng̣ i ta bày bán đ̣ y trong xóm hay tṛ c c̣ ng tṛ ng, ṿ i tôi, ṿ a là ṃ t tḥ quà xa x̣ ṿ a có ṃ t ḥ p ḷ c ghê g̣ m.

Trong ṣ hàng quà đó, tôi mê nḥ t gánh bánh mì tṛ c c̣ ng tṛ ng.

Ṃ t bên đ̣ u gánh là nḥ ng ̣ bánh mì con cóc vàng ṛ m đ̣ c ̣ trong cái bao ḅ gị ̣ m. Đ̣ u gánh bên kia là ṇ i ṇ c chan màu đ̣ (ṭ i sao nó màu đ̣ tôi cũng không c̣ n bị t) loang loáng ṃ và ḅ c khó tḥ m ngát mùi hành; ṃ t khay đ̣ y nḥ ng mị ng tḥ t ṃ (ṃ nhị u ḥ n tḥ t) cũng đ̣ c nhụ m đ̣ x̣ t ṣ i nḥ cḥ , ṛ i cḥ ḷ a thái ṃ ng nḥ gị y quỵ n, và ngò và ̣ t và đ̣ a chua.

Ṃ t ṇ a ̣ bánh mì con cóc chan tḥ ṇ c đ̣ ḥ i ṣ n ṣ n ṃ cùng hành lá, g̣ i là “bánh mì chan,” là món tôi có tḥ mua đ̣ c ḅ ng ṣ tị n mà “năm khi ṃ i ḥ a” má cho đ̣ mua quà ăn sáng bên ngoài. Nḥ ṿ y là quá đ̣ ṿ i tôi, là ngày quá ḥ nh phúc ṿ i tôi vì đ̣ c tḥ a ṃ n ṣ thêm ăn c̣ a mình. Nḥ ng ̣ bánh mì có tḥ t bên trong ṿ n còn là ṇ i khát khao.

Tôi nḥ hoài năm tôi ḥ c ḷ p Sáu. Sau tḥ i gian ngḥ Ṭ t, Mừng Năm tôi tṛ ḷ i tṛ ng. Ṿ i ít tị n lì xì ṛ ng ṛ nh trong túi, vị c đ̣ u tiên tôi làm là mua bánh mì. Ḷ n này, khác ḥ n bao ḷ n khác, không pḥ i là ṇ a ̣ bánh mì con cóc chan ṇ c, mà tôi “hiên ngang, ṃ nh đ̣ n” mua c̣ ṃ t ̣ bánh mì tḥ t.

Mùi c̣a Ṭt đ̣ã ṿ

Tác Giả: Ng̣c Lan/Ng̣i Vịt
Thứ Sáu, 05 Tháng 2 Năm 2010 19:31

Ḷn đ̣u tiên trong đ̣i tôi c̣m trên tay nguyên ṃt ̣ bánh mì tḥt. Tôi c̣m mụn nḥc hoài cái cḥ “nguyên ṃt ̣ bánh mì tḥt,” dù cḥ là ̣ bánh mì con cóc bé tí. Tôi c̣m giác nḥ tḥ gian này không còn đ̣u gì tuỵt ṿi ḥn nḥ tḥ. Nó ngon đ̣n ṭt. Cái giòn ṛm c̣a bánh mì, cái béo ng̣y c̣a tḥt ṃ, cái ṿ ngon tḥt ḷ c̣a cḥ ḷa ḷn đ̣u tôi ṇm tḥ, ṛi đ̣a leo, ṛi đ̣a chua, ṛi ngò rí, và c̣m mịng ̣ ṭt đ̣. Ṭt c̣ hòa quỵn ḷi đ̣ cho tôi, ṃt đ̣a bé 11 tụi, c̣n, nhai và nụt ḅng c̣ ṭt c̣ giác quan mà mình có. Đ̣ng nḥ không gì có tḥ đánh đ̣i, không gì trên đ̣i có tḥ ngon ḥn tḥ.

C̣m giác đó, tôi mang hoài trong lòng cho đ̣n hôm nay.

2. Ḳ nịm ṇa là chuỵn đi chùa hái ḷc đ̣u năm.

Đây là đ̣u tôi cḥa ṭng làm khi còn ̣ quê nhà. Đ̣n gịn là vì tôi không có thói quen này.

Năm ngoái, Mừng Ṃt Ṭt ṛi vào ngày cụi tụn, theo ḷi ṛ rê c̣a ông anh, tôi nḥt đ̣nh ṣ đi chùa Vịt Nam ṃt ḷn cho bịt.

Cḥnh ṭ trong áo dài qụn tṛng tḥt tha, nḥng pḥi trùm thêm cái áo len bên ngoài ḅi “tṛi Tháng Giêng ḷnh nḥ mùa Đông,” tôi theo ba má và ṿ cḥng ông anh đ̣n chùa Vịt Nam , ngôi chùa mang tên Vịt Nam ṇm trên đ̣ng Chapman.

C̣m giác vào cḥn thâm nghiêm tḥt ḷ. Mùi khói nhang, mùi tṛm thoang thọng, cùng tịng chuông tḥnh thọng đ̣c gõ “đinh đơn” hay “bon bon” ṭ đ̣ng đ̣ đ̣a lòng ng̣i vào c̣m giác bình an.

Ng̣i tḥt đông. Qụn áo tḥt đ̣p. Nḥng g̣ng ṃt tḥt ṭi. Đ̣ng nḥ trong tâm linh ṃi ng̣i ṿn nghĩ, hãy phô bày nḥng đ̣u đ̣p đ̣ nḥt ra trong ngày đ̣u năm, đ̣ đ̣c ḥng ḷc ̣y c̣ năm. Hay ḷm cḥ.

Nḥ đã nói, tôi không quen ṿi vịc ḷ chùa cúng bái, nên c̣ nhìn ṃi ng̣i làm gì, tôi làm theo

Mùi c̣a Ṭt đã ṿ

Tác Giả: Ng̣c Lan/Ng̣i Vịt
Thứ Sáu, 05 Tháng 2 Năm 2010 19:31

đó. Tḥy ng̣i ta “xin x̣m,” tôi cũng tḥ xin x̣m. Sau ṃt ḥi kḥn ṿi, ḷc̣ ng̣ cho tḥ x̣m ṛt ra, tôi cũng nḥt đ̣c̣ tḥ x̣m c̣a mình. Nḥng ngay lúc đó, má tôi đ̣ng ngoài quan sát và ḅc̣ đ̣n nói, “làm sai ṛi, làm ḷi.”

Tôi ḅ tḥ tṛ vào và ḅt đ̣u ḷi theo nḥ qui trình má tôi cḥ đ̣n. Nói chung là “xin gì đ̣c̣ đó,” ṭ vịc tḥy hai c̣c̣ g̣ cho ṣp ng̣a đ̣n x̣c̣ ng̣ x̣m cho tḥ ṛt ra, tôi đ̣u cḥ pḥi làm ṃt ḷn. Ṛi đ̣n ḷy ṭ gịy gịi qụ ṭng qụt ra xem ṿn mình ḥn xui. Mà tôi ḅo ṣ tôi “đ̣ ḅc̣ đ̣u” nên cái gì cũng ḥn, qụ x̣m cũng ṭt. Nghe ṿy bịt ṿy.

Xong, tôi theo ṣ cḥ đ̣n c̣a ông anh vào chánh đ̣n tḥp nhang và hái ḷc̣. Tḥp nhang xong, tôi ḥi anh tôi, “Hái ḷc̣ ở đâu?” - “Bên pḥi chánh đ̣n ng̣i ta có đ̣ nḥng thùng quýt đó. Đ̣n đó ḷy ṃt trái mang ṿ. Đó là ḷc̣.”

Tôi đ̣n nḥt ṃt trái. Ra đ̣n c̣a, tôi phát hịn ra trái quýt có ṃt ḷ tḥng, có ḷ ḅ con gì c̣n. “Cḥng ḷ mang trái này ṿ nhà, xui làm sao?” Ḅng ḅo đ̣, tôi quay ḷi đ̣i trái khác. Tôi cũng ḷm ḅm, “Thôi thì Pḥt tṛi cũng ḅ qua, cho con ḷa ḷi, ḅi không ai mụn mang ḷc̣ có ṭi ṿt ṿ nhà.”

Tôi ra c̣a ṿi ṃt trái quýt vàng ươm, căng tròn. Ông anh nhìn tôi, ḷc̣ đ̣u.

3. Nḥng ḳ nịm mà tôi gị trong lòng vào ngày Ṭt là ṿy.

Nay ṃt cái Ṭt ṇa đang c̣n ḳ. Nḥng bánh ṃc, c̣ kịu, ḍa hành, bao đ̣, bánh cḥng, bánh tét, đã tràn ng̣p các cḥ Vịt Nam. Tha ḥnh ng̣ nḥng ḷi tḥy qụ ḥnh đ̣ng đ̣y quanh đây, trên các con pḥ, trong các khu cḥ, và nḥng câu chuỵn nḥc Ṭt c̣a đ̣ng ḥnh.

̣, mùi nhang tṛm, mùi tḥt kho, mùi ḍa giá, mùi khói pháo - mùi c̣a Ṭt, đã ṿ.